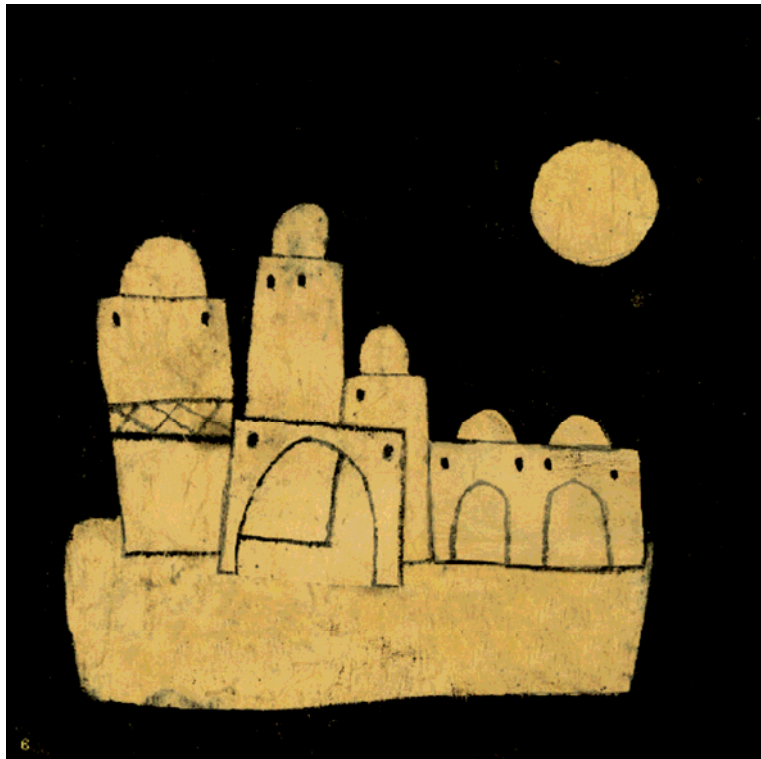


Coquin de sartre !

D'aprèp « Un fieffé tailleur », René Turc e Rashin Kheiriyeh,
Edicions Grandir, 2, Impasse des Soucis, 30000 Nîmes, 2006.

www.editionsgrandir.fr

Revirada a l'occitan Clara Torreilles e Gèli Arbousset, 2005.



I. La presentacion de l'album

1. lo títol : « Coquin de sartre ! »	5. lo format : 20 x 20 cm
2. l'autor : Conte tradicional iranian, représ per René Turc	6. la data de parucion : primièr trimèstre de 2006 per las doas versions (en occitan e en francés).
3. l'illustrator : Rashin Kheiriyeh	7. la colleccion :
4. l'ostal d'edicion : Edicions Grandir, www.editionsgrandir.fr 2, Impasse des Soucis, 30000 Nîmes, 2006. Amb l'ajuda del C.R.D.P. de Montpelhièr per la version en occitan.	8. la revirada : Clara Torreilles e Gèli Arbousset, en 2005.

II. Lo resumit de l'album

Li avián plan dich lo mond de l'albèrga de se mesfisar del sartre : « Es coquin coquin lo sartre del bazar ! »
Mas lo jovenòt se'n cresiá tròp per escotar los conselhs.
Quitar lo país a pè e jols rires de la fola metrà benlèu un pauc de plomb dins la tèsta de nòstre capleugièr... benlèu ?

III. Literatura

1. Los mots-claus

lo sartre, un talh de teissut, talhar	lo mercat lo bazar	enganar un enganaire
la fiertat, se conflar d'orguèlh	l'Orient, lo paísatge	s'escalassar ; un cacalàs
lo raubament raubar	conte tradicional	la pacha pachar

2. L'atge ? cicles 2 e 3, collègi... classas bilingüas.

3. Lo genre ? lo tèxt es una version d'un conte tradicional iranian.

4. Lo sistèma dels personatges

a. los personatges

- l'estrangièr = lo jove = lo protagonista de l'istòria

- lo sartre raubaire = l'antagonista

- los clients de l'albèrga

- la fola de la vila, del bazar.

b. lo narrator

conta l'istòria d'un jove piòt.

c. l'enonciacion

- un dialòg interior del jove : « Vaquí l'escasença de far veire coma soi fin ! »

- lo jove discutís amb lo mond de l'albèrga. « Siatz pas tant segur, jovenòt ! »

- lo jove discutís amb lo sartre. « Fai-me un vestit ! »

- lo narrator conta l'istòria e dona la morala finala : « Pel primièr còp se mainèt que la vanitat pòt menar a la roïna »

5. La bastison del raconte

L'esquema narratiu es classic :

La situacion iniciala (S.I.) = l'arribada de l'estafièr

l'element perturbair (E.P.) = lo mond de l'albèrga li parlan del sartre raubaire

la dinamica de las accions (D.A.) = l'acarament sartre - jove

l'element estabilisator (E.E.) = lo corroç del sartre

la situacion finala (S.F.) = l'innocent tot moquet quita la vila.

6. Los luòcs

L'istòria se debana dins un país oriental, es pas nomat... mas l'arquitectura dels ostals (de las fenèstras e de las copòlas tipicas), las femnas sus de terrassas qu'espandisson la bugada, los vestits dels personatges tan masculins coma femenins, e lo famós caval blanc... sens doblidar lo fons òcre (que podriá èsser de sabla) son d'elements pro significants.

7. Lo temps

a. La luna, la nuèch... aqueste conte podriá èsser una adaptacion d'un conte « de las mila e una nuèches ».

b. Entre l'arribada del jove e sa fugida... lo temps galaupa ! « L'endeman a las aubetas... » nos fa dire que l'estafièr trantalha pas longtemps abans de s'acarar, per son malur, al sartre.

8. L'intertextualité

Nos sembla mai qu'interessant de trabalhar los contes occitans en los comparant als contes-tipos.

IV. Prene lenga amb l'occitan

1. Las particularitats del tèxt

Quichar sus las formulas que dubrisson o clavan tradicionalament los contes : los escolans se van carrar de las formulas en occitan.

- per dubrir :

« Ieu, sabi un conte » ;

« Un còp èra, un còp i aviá... » ;

- per barrar :

« E cric e crac, mon conte es acabat ! » ;

« E cric e crac, mon conte es acabat. M'arrèsti sul pont, mon conte es pas pus long ! » ;

« En passant dins un prat, marchèt sur la coeta d'un gat que faguèt "coic coic coac coac", E mon conte es acabat ! » ;

« E cric crac, mon conte es acabat, passèri per un prat, portavi solières de veire, los copèri sens los veire ! »...

Es tanben possible de las adaptar, de ne crear en tornar prene d'unes elements del conte. « E cric e crac, mon conte es acabat, e cric e crac nòstre innocent es plan mocat ! »

2. Los elements de lenga
- lo lexic de l'albom

lo lexic del rire :	Lo lexic de las sensacions :
sorire, s'entrerire, rire, risolejar, s'escacalassar... una riseta ¹ ...	èsser content, malcontent, suau, joiós, urós, malurós, trist, tristonet, las...

- los elements characteristics

De patrons lengatgièrs :	la demanda (de mai en mai) cortesa :
de raca-còr = <i>à contre coeur</i>	- fai-me un vestit, sartre ! - me vòs far un vestit, sartre ?
èsser consent = èsser d'acòrdi = <i>être d'accord</i>	- me fariás pas un vestit, sartre ? - se te plai, me fariás pas, un vestit, sartre ?
èsser fin = <i>être malin</i>	- se te plai, e sens te comandar... me fariás pas, un vestit, sartre ?
a las aubetas = <i>au petit matin</i>	

3. Quinas dralhas pedagogicas ?

La teatralizacion d'una conte coma « Coquin de sartre ! » sembla una activitat possible en cycle 3.

Per las dralhas pedagogicas, demandam al legeire de veire del costat de l'obratge paregut en 2005 dins la colleccion « Outils pour les cycles », « Enseigner l'occitan au cycle III », lo conte.

De legir :

La revista « Lenga e país d'òc », publicada tanben pel C.R.D.P. del Lengadòc-Rosselhon daissa la paraula als ensenhaires qu'an enveja de parlar de lor trabalh.

Dins los darrièrs numèros, trobaretz un article de Florian Vernet, n°43 d'octòbre de 2005, « Des contes en classe ? pour apprendre l'occitan ? ». Lo didactician Vernet i evòca la garrolha terribla entre Monsur Brun e Monsur Griset.

Lo n°44 de genièr de 2006 contèn un article fòrça interessant d'Evelyne Fàisse « Dos contes en primari ». L'autora que fa regenta dins Gard, nos presenta son biais per transpausar, per adaptar los contes « bruts » e lor permetre de melhor dintrar dins sa classa. Enfin, Elodie Blanchard (professora de las escòla estagiària a l'I.U.F.M. de Tulla, en Lemosin), prepausa ela l'utilizacion que faguèt de l'excellent conte « La chabra meissongièra » adaptat per D. Decomps, publicat pel Cap-Òc, C.R.D.P. d'Aquitània <http://crdp.ac-bordeaux.fr/capoc/>.

Gilles Arbousset, març de 2006.
gilles.arbousset@montpellier.iufm.fr

¹ Florian VERNET, Vocabulaire thématique français-occitan, Lo gat ros, publ. Univ Montpellier III, 2005.